

UVOD

V pričujočem dokumentu je podan ažuriran in sistematičen pregled izzivov, potencialnih izboljšav in odprtih vprašanj sistema študentskih anket UL.

Pregled je strukturiran v 7 tehnično-uporabniških (poglavje A), 15 metodološko-administrativnih (poglavje B) ter 22 specifičnih vidikov (poglavje C).

Za vse vidike je smiselno, da se UL do njih opredeli. Lahko pa seveda procesi tudi še naprej tečejo na obstoječi način, vendar to ni optimalno.

Dodati velja, da velika večina vidikov ni vezana na delo izvajalca (CDI, FDV), ampak gre predvsem za naloge UL ter visokošolske informatike (Talpas, pa tudi STUDIS in EF), delno pa gre za zadeve ekspertov (npr. revizija, GDPR, UX). Pri nalogah UL velja posebej izpostaviti dva vidika, ki na 1. in 2. stopnji najbolj ogrožata kakovost celotnega procesa:

- naraščajoča divergenca UL administrativnih procedur na članicah (npr. opravljanje izpita brez ustrezne prijave), zaradi česar je med ocenjenimi predmeti (torej med predmeti z vsaj 4 odgovori) delež študentov, ki ne dobijo vabila v anketo (in zato v anketi ne sodelujejo), dosegel že 40% vseh študentov vpisanih pri teh predmetih (glej razdelek B1, str. 7). Posledica tega je tudi dejstvo, da 42% predmetov 1. in 2. stopnje, kjer je bil 2017/2018 vpisan vsaj en študent, ostaja neocenjenih, ker niso zbrali minimuma 4 odgovorov (delno seveda tudi zato, ker ima tretjina teh predmetov vpisanih 10 ali manj študentov);
- odsotnost sistematične in proaktivne promocije oziroma njenega usklajevanja na nivoju UL (glej razdelek B3, str. 8).

A. TEHNIČNE IN UPORABNIŠKE OPTIMIZACIJE

1) **Problem dolžine poročila za pedagoge.** Smiselno je izboljšati preglednost, strukturiranost in uporabnost izpisa analiz na nivoju pedagoga. To je v vsebinskem smislu sicer razmeroma brezpredmetno, v formalnem pa je izjemno pomembno, **saj se praktično vse pripombe pedagogov UL na študentske ankete začnejo in končajo pri komentarju, da so analize preobsežne.** Ker so bili izpisi izvedeni po pravilniku, specifikaciji in naročilu UL, na kar kot izvajalci (FDV) nismo imeli nobenega vpliva, obsežnost samih izpisov ni povezana z našim delom (FDV), ampak s pravilnikom. Če dobimo drugačno specifikacijo (z manj analizami), bomo pač naredili drugačne izpise. Glede na pretekle pripombe s strani UL so bile sicer že izvedene naslednje spremembe:

- a) Na pobudo UL je povzetek za pedagoga v spletnem profilu pedagoga še enkrat ponovljen, in to na ločeni povezavi, čeprav se isti povzetek nahaja tudi na začetku celotnega poročila, ki ostaja na svoji siceršnji povezavi popolnoma nespremenjeno. Kljub temu ostaja vtis, da se s tem težave niso rešile, morda so se celo poslabšale, saj je nastala dodana informacijska redundanca – namesto ene url povezave imamo za isto zadevo dve. Hkrati je tovrstno dvakratno ponavljanje povzetka v vsebinskem smislu odvečno in na informacijsko pismene uporabnike deluje zelo bizarno.
- b) Poleg tega je v PDF izpis zdaj dodana struktura s kazalom, tako da se lahko s klikanjem po kazalu zelo pregledno in hitro pride do zelene vsebine. Vprašanje je, koliko znajo kazalo uporabniki odpreti, saj je treba poročilo v ta namen najprej naložiti na računalnik. Brez nalaganja pa je osnovno (eno-nivojsko) kazalo sicer vidno kvečjemu ob kliku desno v brskalniku na zaznamke (bookmarks), vendar je vprašanje, ali uporabniki to vedo.

Naše mnenje vsekakor je, da analize zagotovo niso preobsežne, saj je pregled po podskupinah in kvantilih za mnoge izvajalce pomemben in koristen, vprašanje pa so uporabniške izboljšave ter način predstavitve (ter morebitno izobraževanje uporabnikov). V vsakem primeru gre za resen problem, ki terja skrbno obravnavo, njegova rešitev pa bi lahko v veliki meri pripomogla k boljšemu sprejemanju in percepciji rezultatov študentskih anket. Seveda je treba biti pri tem previden, saj sta zgornji »rešitvi«, (a) in (b), ki sta bili izvedeni na pobudo UL, morda celotno situacijo še poslabšali. Dejstvo je, da je testiranje uporabnosti oziroma »usability testing (UX)« stroka zase in terja nekaj raziskovanja obnašanja uporabnikov, testiranja možnih rešitev in konzultacij z eksperti, kar vse bi bilo potrebno izvesti, da se problem reši ustrezno in kakovostno. Zavedati se je treba tudi dejstva, da mnogi uporabniki seveda cenijo in uporabljajo podrobne analize (npr. kvantile, analize po programih, analize po letnikih) in bi bilo zato tovrstne izpise nesmiselno odstraniti oziroma krajšati zgolj zato, ker vznemirjajo določene (informacijsko manj pismene) uporabnike, ki jih sicer nikoli ne pogledajo.

Vsekakor bi veljalo nadalje raziskati in morda implementirati možnost, da se pri odpiranju poročila s spleta na **desni strani** zgoraj že vnaprej in samodejno razpre zaznamek (bookmark) s kazalom tudi brez izrecnega in dodatnega klika na ikono zaznamka. Preveriti bi tudi veljalo, ali je mogoče kazalo v zaznamkih razširiti na dva nivoja. Raziskati je tudi smiselno, ali je mogoče, da bi se na **levi strani** že pri pregledovanju inačice dokumenta iz spleta avtomatsko ponudilo siceršnje podrobno in celotno kazalo, tako kot se to pojavi v primeru, ko se poročilo naprej naloži na računalnik in se do njega dostopa »offline«.

- 2) **Razdeljevanje poročil znotraj članice preko spletnega referata.** Dodatno bi veljalo, tako kot je to npr. urejeno na FDV, sistematično tehnično urediti, da skrbniki in predstojniki – na osnovi specifikacij v sistemu GC vsake članice – dobijo odgovarjajoče splošne analize na nivoju članice (npr. skrbniki za svoje programe) v svoj spletni referat, podobno kot dobijo v spletni referat evalvacije za vse svoje predmete. V nasprotnem primeru se zadeve komplicirajo, časovno zamikajo in ogrožajo zasebnost, saj oseba, ki je na fakulteti zadolžena za interno distribucijo rezultatov, to morda izvede z zamudo in na nezavarovan način, npr. preko elektronske pošte, USB ključa ali celo v natisnjeni obliki. Mogoče je celo, da se ta oseba zmoti ali pa gradiva niti ne posreduje in zato npr. skrbnik programa (pravočasno) ne dobi ustreznih analiz. V vsakem primeru ima ta oseba zelo veliko izjemno natančnega in tudi odvečnega dela, kjer se ne sme zmotiti, zato bi bilo smiselno to avtomatizirati. Potrebno je le, da oseba, ki je na članici odgovorna za profil GC, na osnovi uradnega seznama funkcij skrbnikov in predstojnikov vnese v GC odgovarjajoče nastavitve, ki bodo omogočile, da bodo te osebe do ustreznih gradiv dostopale neposredno v spletnem referatu. Pri tem se lahko pojavljajo na strani VIS oziroma na članici določene tehnične težave (posebej za skrbnike programov, ne toliko za predstojnike), ki pa jih je z nekaj dela oziroma programiranja na strani VIS mogoče razrešiti. Vsekakor gre za vidiki, kjer bi se moral na nivoju UL nekdo s tem ukvarjati.
- 3) **Ponovna obravnava zavrnitev.** Dokončati bi bilo treba že zastavljen (in do treh četrtin narejen) postopek za študente, ki so določeno evalvacijo predmeta v nekem trenutku zavrnil, vendar so še vedno pripravljeni sodelovati, zato jih velja kasneje še enkrat oziroma ponovno povabiti k evalvaciji z izbranim opomnikom ali celo sporočilom. Dokazano je namreč, da je v anketni metodologiji drugo vabilo med nerespondenti nadvse koristno. Zadeva je na IKA strani že narejena in tudi obračunana (sodi v postavke, ki za UL niso sporne), treba je izvesti le še nekaj posegov na strani VIS. V tem okviru je tudi smiselno, da bi anketo, ki po prvem in tudi drugem (predlaganem) vabilu oziroma opomniku še ni bila izpolnjena, preprosto pustili (in ne da ob zavrnitvi, tako kot sedaj, za vedno izgine), tako da ostaja pasivno (brez dodatnega vsiljivega opozorila) vidna na študentovem seznamu še neizpolnjenih anket. Takšno anketo bi lahko študent naknadno izpolnil, ko je za to razpoložen (seveda le, dokler je določena anketa še ustrezna za izpolnjevanje, npr. če opravi izpit odgovarjajoča anketa PRED seveda izgine). Na tej osnovi bi lahko opazno izboljšali sodelovanje, ki postaja vse

bolj kritično. Zelo velika škoda je, da se približno desetina študentov (od skupno tretjine študentov, ki so v določenih okoliščina anketo zavrnilo) brez potrebe izgubi, čeprav so v bistvu pripravljeni sodelovati, vendar jim je ta možnost odvzeta.

- 4) **Uporabniški vmesnik za študente.** Optimizirati – in po vseh članicah in informacijskih sistemih tudi standardizirati – bi bilo potrebno uporabniški vmesnik: kako študent vidi vabilo v anketo, kako pride do ankete, kako je informiran o anketah, kako je opomnjen na anketo ipd. Gre za izjemno pomemben dejavnik, ki močno vpliva na sodelovanje in s katerim se ni doslej nihče posebej ukvarjal. Vmesnik na strani študentov namreč ne spada v naše delo oziroma pogodbo (FDV), ampak je prepuščen VIS oziroma programerjem na vsaki članici (npr. FDV), ki so to pač naredili po svoji presoji. Zavedati se je treba, da imamo v grobem zgolj za predmete na prvih dveh stopnjah vsako leto zelo veliko število anketnih vprašalnikov. Groba ocena je naslednja: 40,000 (število vpisanih študentov na UL na prvi dve stopnji) \times 5 (število predmetov na semester) \times 2 (semestra) \times 2 (anketa PRED in PO za vsak predmet), kar znaša 800,000 anket oziroma vabil v ankete. Gre torej za anketo, kjer se vsako študijsko leto procesira skoraj milijon (!) vprašalnikov. Pri tako v obsežnem in pogostem procesu postane pomembna vsaka podrobnost uporabniškega vmesnika, zato se je z njim smiselno strokovno ukvarjati in ga tudi optimizirati.
- 5) **Gumb za 12-urni odlog.** V okviru uporabniškega vmesnika je smiselno evalvirati in izboljšati tudi učinek obstoječega gumba 12-urnega odloga za izpolnjevanje anket, ki je za večanje stopnje odgovorov izredno pomemben. Raziskave namreč kažejo (glej povezava na [Kljutić, 2018¹](#)), da večina študentov te opcije ne pozna, kar pomeni, da študenti, ki se v časovni stiski prijavljajo na določen izpit (in bi sicer želeli odgovarjati na ankete) brez poznavanja tega gumba nimajo druge izbire, kot da na hitro zavrnejo prav vse ankete, kar je zelo velika škoda in izguba. Gre za optimizacije, ki so bile nakazane že pri obravnavi [semestrskega načina²](#). Tudi v tem primeru gre predvsem za naloge s področja uporabniškega testiranja.
- 6) **Revizorski pregled.** Programske rešitve anketiranja 1KA bi moral v pogledu zagotavljanja anonimnosti pregledati licenciran revizor in potrditi, da aplikacija ne povezuje osebnih podatkov. Poleg odgovora na anketna vprašanja se namreč v fazi anketiranja iz administrativnih virov prenese zgolj podatek od predmetu in izvajalcu (**šifrant** oziroma **baza X1**) ter podatek o letniku in smeri študenta (**šifrant** oziroma **baza X2**), ki nista osebna podatka. Seveda pa se za sam akt povezovanja anketnega vprašalnika z bazama X1 (baza predmetov na članici, ki je prenesena v sistem 1KA) in X2 (baza študentov na UL) uporabi zakodirana identifikacija iz sistema VIS, ki na osnovi odgovarjajočega predmeta anketo poveže z X1, od kjer se v anketo prenese podatek o predmetu in

¹ http://ul.1ka.si/r/2/1/Ostala%20gradiva/Sirsi_okvir_studentskih_anket/?p1=1&p2=4

² http://ul.1ka.si/r/2/2/Ostala%20gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?p1=1&p2=4

izvajalcu in z X2, od kjer se vključi podatek o smeri in letniku študija. Preko zakodiranega ključa za identifikacijo študenta pa se podatki povežejo zgolj v fazi samega zbiranja podatkov. Po zaključeni seansi odgovarjanja se na strežnik 1KA shranijo le odgovori na anketna vprašanja, ocenjevani predmet oziroma pedagog (iz X1) ter program in letnik odgovarjajočega študenta (iz X2). Nobeni osebni podatki se torej ne zajemajo, zapisujejo ali hranijo, niti ni mogoče med seboj identificirati in povezati vseh anket predmetov določenega študenta, iz česar bi se morda razbralo strukturo vpisanih predmetov in s tem posredno tudi študenta. Vse to nesporno pomeni, da ne zajemamo oziroma hranimo nobenih osebnih podatkov, kar pa mora uradno potrditi še revizor, saj zaradi dejstva, da študent dobi anketo v svojem osebnem profilu, to ni povsem očitno.

- 7) **Izbira pedagogov v realnem času.** Izredno pomemben preboj za podporo procesov bi bil – predvsem pri osrednji in najbolj množični anketi PRED izpitom – prehod celotnega sistema za izbiro pedagogov, ki jih mora študent pri določenem predmetu oceniti, na izbiro v realnem času iz sistema VIS, ne pa na osnovi predmetov in pedagogov iz asinhrono posredovane baze X1. Zdaj se namreč pedagogi določenega predmeta, ki jih mora pri predmetu študent oceniti, v fazi anketiranja posredujejo študentu preko baze X1 in ne neposredno iz VIS. Baza X1 se za te potrebe uvaža dvakrat (december, maj), čeprav se načeloma stalno spreminja, saj članice lahko nenehno dodajajo in odzemajo izvajalce. V preteklosti je bilo v tem pogledu zelo veliko problemov. Od tu je v bistvu v začetnih letih pravzaprav izvirala glavnina izvedbenih težav, ki je zahtevala veliko dodatnih in nenačrtovanih ur dela, saj je prihajalo do večjih napak na strani članic, predvsem pa so se na pobudo članic naknadne spremembe sredi procesa anketiranja dodajale v X1 (in se še dodajajo) ročno. Če pa se naknadna odstranitev določenega pedagoga, ki se je izvedla v VIS po začetku anketiranja (npr. januarja, ko je bila decembra baza X1 že prevzeta), ni nato ročno izvedla še v bazi X1, (i) potem so bili lahko npr. s strani študentov po pomoti ocenjeni pedagogi, ki so sicer bili v začetnem X1, vendar pa so bili nato v VIS naknadno odstranjeni, saj v resnici niso poučevali. Na drugi strani pa v primeru, ko se sprememba s strani članice o novem pedagogu v X1 naknadno ni vnesla, (ii) niso bili ocenjeni pedagogi, ki so dejansko poučevali, saj jih ni bilo v začetni bazi X1, ker se iz VIS, kjer so bili naknadno vneseni, niso ročno prenesli v X1 in s tem v anketo. Baza X1 se uvozi tudi septembra, ko se za potrebe analiz in izpisov vzame zadnje stanje predmetov in izvajalcev.

Obseg teh naknadnih zahtevkov za spremembe baze X1 se je z leti študentske ankete sicer zelo zmanjšal. Administrativna disciplina članic namreč narašča, pa tudi sicer seveda ni prav veliko razlogov, da bi članica npr. po 1. decembru, ko se X1 uvozi za potrebe anketiranja prvega semestra, naknadno spremenila pedagoge pri določenem predmetu (anketiranje poteka nato od 15. decembra dalje), saj se semester takrat vendarle že končuje in bi morala biti baza X1 na začetku decembra povsem ažurna. Ocenjujemo, da je kljub temu v vsakem semestru okoli 5-10 naknadnih posegov, ki v fazi anketiranja na osnovi izrecne prošnje določene članice zahtevajo popravek X1. Število naknadnih posegov s strani članic, ki niso sporočeni in lahko zato povzročajo zgoraj opisane težave

(i) in (ii), je seveda neznano, ocenjujemo pa, da jih je verjetno še nekoliko manj. Dejstvo namreč je, da je število pritožb, ki jih prejmemo, ker nekateri pedagogi niso ocenjeni, hkrati pa so ocenjeni pedagogi, ki niso učili, popolnoma zanemarljivo. V zadnjih letih takih pritožb skorajda ni.

Dokončna rešitev opisanega procesa je, da se namesto nabora pedagogov iz baze X1, kar neposredno v sistemu VIS – torej realnem času študentovega odgovarjanja na anketo določenega predmeta – študentu ponudi pedagoge, ki so v tistem trenutku aktivni v VIS. V takem primeru bi izmenjava in naknadno ažuriranje baze X1 povsem odpadlo, potreben bi bil zgolj uvoz X1 konec septembra. S tem bi se v celoti odstranile ankete za tiste pedagoge, ki so bili v času anketiranja pomotoma v sistemu VIS, in so bili odstranjeni šele po zaključenem anketiranju določenega semestra, ter za tiste pedagoge, ki so v času anketiranja v bazi X1 manjkali, čeprav so učili in so vključeni v končno inačico baze X1 septembra. Če bi se ocenilo, da je sprotna kakovost oziroma ažurnost vnesenih pedagogov in predmetov dovolj visoka (kar pa ni najbolj verjetno), pa se baza X1 ne bi uvažalo niti septembra, ampak bi se generirala kar iz podatkov, vendar bi morali v takem primeru prav v vsako anketo že v fazi zajemanja dodati še ostale karakteristike predmeta, ki se v analizah sicer vključijo iz baze X1 (izredni študij, število študentov ipd.). V primeru izbire pedagogov v realnem času na strani VIS (in na osnovi X1) bi torej v pogledu ažurnosti ocenjevanih pedagogov ostale le še napake, ko članica ni pravočasno vnesla določenega pedagoga, zaradi česar ga zato tudi sistem VIS študentu v realnem času izpolnjevanja ankete ni mogel ponuditi. To pa je seveda stvar administrativne discipline na strani članic in je s procesi anketiranja ni mogoče rešiti. Celotna procedura izbiranja pedagoga v realnem času bi bila v tem primeru popolnoma na strani VIS, in le minimalno na strani 1KA oziroma X1. Tudi izvedbeno je glavnina dela, ki je potrebna za tako implementacijo, na strani VIS. Tehnično je bila tovrstna rešitev med 1KA in VIS sicer že dorečena, bi pa potrebovala nekaj razvoja in testiranja, saj je lahko kritična njena hitrost. Opisana poenostavitev bi celoten sistem izbiranja pedagogov dokončno avtomatizirala in ga v pogledu anketiranja v realnem času povsem izenačila s sistemi, kjer so študentske ankete integrirane v poslovni sistem visokošolske informatike (npr. UNI MB, EF, STUDIS). Hkrati pa bi taka rešitev še vedno ohranila vse izjemne prednosti neodvisnega standardiziranega zunanega sistema anketiranja, ki je tehnično ločen od poslovnega sistema. Taka rešitev bi ažuriranje pedagogov tudi v celoti prenesla na članico, povečala njihovo odgovornost, poenostavila delovanje celotnega sistema ter v celoti odpravila vsa razhajanja glede inačic X1 in s tem potrebo po naknadnih intervencijah v času anketiranja.

B. METODOLOŠKE IN ADMINISTRATIVNE OPTIMIZACIJE

1) **Nadzor nad administrativnimi procesi na prvi in drugi stopnji.** Zelo koristno bi bilo, da UL na osnovi standardnih izpisov za prvi dve stopnji pregleda primerjave med članicami in analizira oziroma razišče okoliščine za kritične primere odstopanj. Pri tem gre tako za izstopajoče (zelo visoke ali zelo nizke) ocene zadovoljstva, predvsem pa za problematične stopnje sodelovanja ter odstopajoče administrativne kazalce. V tem okviru jena 1. in 2. stopnji posebej kritična problematika velikega deleža **nesodelujočih** študentov po članicah. Pri slednjem ne gre za študente, ki zavračajo anketo, ampak predvsem za študente, ki **vabila v anketo sploh ne dobijo**. Deloma gre seveda za (a) študente, ki so formalno vpisani in dejansko ne študirajo (fiktivni vpis, pavzerji ipd.). Obstaja pa še drugi segment, ki ni raziskan, kjer gre (b) **za študente, ki so predmet dejansko poslušali in ga tudi opravili, hkrati pa niso bili nikoli povabljeni v anketo**. Domnevamo, da gre pri tem za specifične administrativne posebnosti na članicah, kjer npr. študenti pristopajo k izpitu brez prijave, kjer se ocena vpiše mimo prijave, kjer je prijava nekakšna naknadna formalnost ali kjer imajo na članici neke druge (neznane) administrativne oziroma tehnične posebnosti, zaradi katerih glavnina študentov (npr. na nekaterih članicah 40 % in več, glej poročilo UL [2015/2016](#)) sploh ne dobi vabila oziroma poziva v anketo. Z vabilom seveda mislimo na opomnik, s katerim je študent primoran, da na anketo bodisi odgovori bodisi jo izrecno zavrne (sicer se ne more prijaviti oziroma vpisati). Posledično **je sodelovanje med vsemi vpisanimi študenti** razmeroma nizko (za anketo PRED je povprečje UL [2015/2016](#) 57 %, za anketo PO pa 47 %), čeprav je **sodelovanje med vsemi v anketo povabljenimi študenti** v resnici znatno boljše (74 % oziroma 71 %). V smislu ne-vključenih študentov je torej posebej kritična anketa PO izpitu. Naveden problem dobro ilustrira dejstvo, da je tovrstnih ne-vključenih študentov v anketi PO več kot tretjina, v anketi PRED pa manj kot petina. Razlika, torej več kot desetina študentov, skoraj zagotovo pomeni študente, ki vabila v anketo PO (iz neznanih administrativnih razlogov) niso dobili, čeprav so opravljali izpit. Tem študentom pa je treba dodati še dejansko vse nevključene študente že iz ankete PRED, za katere ocenjujemo, da ne gre za ponavljalce, pavzerje, priznanja izpitov in fiktivne vpise (formalno vpisani, ki predmeta niso poslušali), kar ocenjujemo, da je nadaljnja desetina vpisanih od tretjine vseh nevključenih študentov. Skupno gre torej lahko za več kot petino študentov, ki zaradi napak in posebnosti administrativnih procesov ne dobijo vabila v anketo, čeprav bi ga morali.

Zadeve so že bile komentirane v poročilu za leto [2015/16](#)³ (str. IV), kar je lahko dobra osnova za tovrstno analizo, saj se administrativni procesi po članicah med leti verjetno bistveno ne spreminjajo, čeprav preliminarne analize trendov za zadnja tri leta (april 2019) nakazujejo, da se problem slabša, saj je delež nevključenih študentov (med vsemi ocenjenimi predmeti z vsaj 4 enotami) na nivoju UL že presegel 40%, hkrati pa 42% predmetov z vpisanimi študenti sploh ni

³ http://ul.1ka.si/db/5/55/Poro%C4%8Dila/Prva_in_druga_stopnja_Skupno_porocilo_za_vse_clanice_UL_2015/16/?p1=1&p2=4

ocenjenih, ker imajo manj kot 4 ocene (k temu seveda delno prispeva tudi dejstvo, da ima tretjina predmetov manj kot 10 vpisanih enot/študentov). **Vsekakor bi se moral nekdo iz administracije UL poglobiti v odgovarjajoče administrativne procese članic in na kritičnih članicah predlagati ustrezne ukrepe oziroma poenotenja.**

- 2) **Dodatne izvedbe evalvacij pedagogov ob zaključku vsakega od semestrov.** Članice je treba obvestiti, da je mogoče analize za pedagoge izdelati po vsakem izpitnem obdobju. To se npr. vsako leto izvede na FDV, vendar na izrecno pobudo vodstva, torej februarja in julija po vsakokratnem zaključenem izpitnem obdobju. Na tej osnovi dobijo pedagogi sproten vpogled v vsak predmet, ki so ga izvajali v odgovarjajočem semestru. Na ostalih članicah pa se to ne izvede, ker verjetno mislijo, da to ni mogoče, čeprav vsi po vrsti to seveda zelo pogrešajo. Pedagog namreč zelo potrebuje formativno informacijo takoj po zaključenem predmetu, ne pa da jo dobi (tako kot je to zdaj na večini članic) šele novembra ali decembra za predmet, ki ga je zaključil že januarja v prvem semestru prejšnjega študijskega leta.

Na tej osnovi na mnogih članicah celo zmotno mislijo, da so sprotni rezultati ena od prednosti sistemov EF in STUDIS, kjer se analize izdelujejo v realnem času oziroma takoj po zaključku izpitnega obdobja, pred sistemom VIS/1KA, kjer se menda lahko izdelajo le enkrat, in to po koncu študijskega leta. Slednje seveda ni res, ampak je tudi v sistemu VIS/1KA mogoče dobiti vpogled takoj po zaključenih evalvacijah konec odgovarjajočega izpitnega obdobja. Seveda pa gre februarja in julija zgolj za predhodne ocene, ki so lahko delne, vendar izkušnje kažejo, da se ocene po tem praktično ne spremenijo, saj se skoraj vse evalvacije izvedejo pred oziroma v samem izpitnem obdobju, ki sledi določenemu semestru. Za prvi semester so torej sredi februarja zbrane praktično vse ocene anket PRED in PO. Ocene, ki se nato zberejo do konca septembra, pa predstavljajo zanemarljivo majhno število. Gre za nadvse pomembno izboljšavo uporabnosti obstoječih analiz študentskih anket.

- 3) **Promocija.** Gre za izjemno pomemben vidik sistema študentskih anket, ki je precej zanemarjen. Na strani UL so namreč praktično vse aktivnosti, ki so v prvih letih obstajale (npr. dopis prorektorja, ažuriranje spletnega mesta, objava in promocija rezultatov, koordinacija dela po članicah), večinoma izginile oziroma zastale. V tem pogledu je zelo poučna diploma [Kljutić: Stališča študentov do študentskih evalvacijskih anket, 2018⁴](#). Izpostaviti velja nekaj smeri možne promocije:
- a) Smiselno bi bilo študentom bistveno bolj izpostaviti zagotovilo anonimnosti, saj je to eden glavnih pomislekov študentov pri nesodelovanju. Študenti namreč niso prepričani, da jih pedagog oziroma fakulteta res ne more identificirati;

⁴ http://ul.1ka.si/r/2/1/Ostala%20gradiva/Splosni_okvir_implementacije_studentskih_anket/

- b) Študenti ocenjujejo, da je najbolj kritično pomanjkanje informacije o pomenu rezultatov, saj rezultatov anket študenti v resnici sploh ne poznajo (čeprav so na nekaterih članicah javno dostopni). Ravno tako študenti niso informirani o obdelavi rezultatov, ki se v resnici precej uporabljajo in imajo neredko zelo resne posledice za npr. slabo ocenjene pedagoge. Vendar pa študenti tega ne vedo, zato med njimi prevladuje (globoko in napačno) prepričanje, da ankete izpolnjujejo zaman, saj rezultatov nihče ne upošteva;
- c) Dobrodošel bi bil dopis rektorja ali prorektorja ob začetku anketiranja oziroma vsaj dekana ali prodekana na članicah;
- d) Koristno bi bilo določeno (sveže informativno) promocijsko gradivo oziroma spodbuda preko npr. novice in/ali videa na spletni strani fakultete, obvestila v spletni profil študenta, letaka, morda celo transparenti (glej [plakat UM⁵](#));
- e) Posebno pozornost bi veljalo posvetiti članicam, ki imajo izredno nizke stopnje sodelovanja, še posebej tam, kjer za to obstajajo administrativni razlogi;
- f) Nadaljnji napredni korak je tudi sistematična vključitev študentov v razprave za izboljšanje pedagoškega procesa, tako kot je to običajno na mnogih univerzah.

Organizacija sistematične promocije je sicer kompleksno in zahtevno opravilo, saj je treba uskladiti različne aktivnosti po članicah, pripraviti gradiva, dogodke, pritegniti študentski svet, vabila, dopise, obvestila, predvsem pa informirati študente o rezultatih in učinkih. Če napredne aktivnosti promocije zaradi pomanjkanja resursov niso izvedljive, pa je smiselno določiti vsaj neke minimalne standarde promocije po članicah ter minimalne aktivnosti, ki bi jih v tem okviru izvedla oziroma koordinirala UL. Zmotno je namreč pričakovati, da bodo študenti kakovostno izpolnjevali ankete zgolj na osnovi tehničnega prisiljevanja, ne da bi se jih ustrezno motiviralo in informiralo.

- 4) Diseminacija in evalvacija izpisov znotraj članic.** Problem smo omenili že pri tehničnih vidikih (A2), vendar nastopajo tukaj še dodatne pomembne administrativno-organizacijske komponente. Uporaba sistema GC za dostop do anket namreč predstavlja enega glavnih – čeprav povsem nenačrtovanih – prebojev pri vzpostavitvi sedanjega sistema študentskih anket. Brez GC bi se pri dostopu do rezultatov soočali z velikimi problemi. Gre za množično razdeljevanje in dostopanje do deset tisoč dokumentov. Glavnina vseh poročil (ocene pedagogov) sicer vstopa preko GC neposredno v spletne profile pedagogov, razmeroma nejasno pa je, kako poteka razdeljevanje ostalih poročil na nivoju članice (npr. kadrovska služba, skrbniki programov, predstojniki, vodstvo, praksa ipd.). Odgovorna oseba na članici namreč tudi ta poročila prejme preko GC, ni pa jasno, kako ta oseba vsa ta poročila posreduje končnim uporabnikom. Vsekakor bi najprej veljalo raziskati ravnanja (i) oseb, ki urejajo GC na določeni članici, (ii) oseb, ki razdeljujejo izpise za študentske ankete znotraj članice oziroma (iii) oseb, ki so na članici odgovorne za študentske ankete.

⁵ <http://ul.1ka.si/uploadi/editor/1544767776UM-resilanketo.jpg>

Pomembno je namreč raziskati, kako interno obveščanje in razdeljevanje poteka, kaj je možno izboljšati z informiranjem, kaj z izobraževanjem in kje so potrebne administrativne spremembe in morebitna navodila oziroma intervencije s strani UL. Poučen primer je FDV, kjer so pedagogi o novih rezultatih običajno obveščeni šele decembra, čeprav so analize v spletnem profilu že oktobra. Podobno tudi skrbniki programov največkrat prejmejo analize o svojem programu šele decembra. Na tej osnovi bi se lahko po potrebi izvedle številne izboljšave, vključno z uporabniško prilagoditvijo poimenovanja, strukturiranja in dostopanja do GC direktorijev (trenutni [direktoriji so tukaj](#)⁶). Narediti je smiselno tudi nov dodatni direktorij za vse analize pedagoga, tako da ima vodstvo lahko po potrebi neposreden dostop tudi do analiz posameznega pedagoga. Sedaj je namreč poročilo pedagoga dostopno le v njegovem spletnem profilu. Tudi preimenovanje imen datotek v GC bi bilo morda smiselno za lažje iskanje. V tem okviru velja preveriti tudi širši kontekst stanja na področju ravnanja in arhiviranja izpisov znotraj članice, kjer se izpisi pogosto pojavljajo in hranijo na USB ključih, v elektronskih poštah, izpisih, PCjih.

V tem okviru velja omeniti še **problem vsebinske evalvacije rezultatov s strani vodstva**, kjer je v sedanjem pravilniku med drugim predpisan pogovor dekana z desetino najnižje ocenjenih izvajalcev. Slednje ni najbolj primerno, saj bi lahko v primeru odličnega kolektiva na zagovor hodili tudi izvajalci z ocenami nad 4.0. Smiselno bi bilo postaviti predvsem neko absolutno mejo, ki je kritično nizka, npr. 3.5. Proces vsebinske evalvacije rezultatov velja izboljšati tudi v drugih vidikih, vendar to presega naravo pričujočih pripomb.

5) Posebnost akademij. Bolj sistematično velja prisluhniti posebnostim akademij. Urejanje zadeve z AGRFT, ki je zelo tipična in morda najbolj glasna akademija, je v tem pogledu verjetno zastalo. Z njimi smo namreč izmenjali več dopisov oziroma gradiv in opravili sestanke, kar je vse nato obstalo, ker na UL ni bilo več nosilca te aktivnosti (prejšnji aktualni prorektor). Nejasno je, ali so potem na AGRFT rešili težave. Tako npr. ne znajo vključiti določenih nosilcev, ki izvajajo predmet za več generacij, tako da bi bili v celoti ocenjevani, s čimer ostajajo določeni nosilci in predmeti (brez vsake potrebe) neocenjeni. Nejasno je tudi, ali so bili njihovi predlogi (nekateri so bili zelo dobri) za izboljšavo sistema študentskih anket kakorkoli upoštevani, zavrnjeni ali sprejeti. Omeniti velja, da je to tipičen primer, ki načeloma in pravzaprav v celoti sodi v domeno UL; na osnovi pogodbe FDV v tem pogledu nima obveznosti, vendar je FDV pri obravnavi problematike kljub temu prevzela razvojno vlogo in proaktivno sodelovala pri reševanju (sestanki, dopisi, gradiva).

6) Sistemske pripombe UL na tretji stopnji. Pregledati in urediti je smiselno pripombe na rezultate agregatne analize UL ankete za vse članice na tretji stopnji, kjer je služba za doktorski študij podala celo vrsto komentarjev na analizo, ki je bila [2015/2016](#)⁷ sicer izdelana še ročno. Za 2016/2017 se je

⁶ http://ul.1ka.si/r/5/20/Vpra%C5%A1alniki%20in%20baze/Poimenovanje_izpisov_in_analiz_/?p1=1&p2=4

⁷ http://ul.1ka.si/db/5/57/Poro%C4%8Dila/Tretja_stopnja_Skupno_porocilo_za_vse_clanice_UL_2015/16_osnutek/?p1=1&p2=4

zaradi zastoja pri sodelovanju z UL sicer izdelal le delni prototip nekaterih analiz, ki pa je že bil avtomatsko generiran. Pripomb na 2015/2016 se zato zaradi siceršnjih zapletov pri sodelovanju z UL ni nikoli obravnavalo, posebej ne v luči prehoda na avtomatizirano generiranje poročil za doktorski študij. So pa pripombe verjetno relevantne za nadaljnje dooblikovanje avtomatsko generiranih standardiziranih poročil na ravni UL in še posebej za izdelavo trendov, ki v primeru 2015/2016 seveda še niso nastopili, saj se je poročilo nanašalo na prvo leto izvedbe.

7) Integracija STUDIS. Preveriti oziroma dokončati bi veljalo integracijo STUDIS. Zadeve so zdaj načrtovane tako, da STUDIS načeloma posreduje ustrezno pripravljene mikro-podatke, kar pomeni, da jih avtomatsko izvozi v predpisanem formatu (kot ga uporablja sistem VIS/1KA). Navedeno je še vedno v postopku tehničnega usklajevanja, saj zadeve niso do konca dorečene in izpeljane. Gre namreč za težavno sinhronizacijo podatkov, ki so bili zajeti v dveh zelo različnih sistemih, pri čemer oba sistema nekoliko odstopata od pravilnika UL. Zaradi manj aktivne vloge UL neformalen dogovor usklajevanja poteka neposredno med tehničnimi izvajalci STUDIS in 1KA/VIS, kjer se izvajajo napor, da se mikro-podatke članic s sistemom STUDIS vključi v agregirane analize na nivoju UL, ne pa (za zdaj se o tem nismo pogovarjali) tudi na nivoju študijskih programov ali celo pedagogov, čeprav je to načeloma mogoče izvesti zelo preprosto in praktično brez dodatnih stroškov. Seveda pa pri tem procesu obstajajo številni problemi:

- s prenosom, uvozom in primerljivostjo podatkov, ki so tako kompleksni, da so vedno znova kakšne nove težave;
- vprašalniki, ki jih uporablja STUDIS niso vedno popolnoma enaki, saj je UL izvedla v okviru 1KA/VIS v primerjavi z anketami, opredeljenimi v [uradnem pravilniku](#)⁸, določene spremembe;
- določenih spremenljivk STUDIS enostavno nima (npr. letnik študija);
- proces rekrutiranja je v STUDIS popolnoma drugačen kot v 1KA/VIS. STUDIS namreč uporablja prijavi način in ima vse s tem povezane težave. Glej gradivo⁹ [Vključevanje enot v študentske ankete](#);
- delež anketiranih enot je pri fakultetah s sistemom STUDIS nižji kot pri 1KA/VIS, kar je deloma še neraziskano, v vsakem primeru pa gre za manjšo primerljivost podatkov;
- posebej kritične so v sistemu STUDIS enote, ki niso bile nikoli izpostavljene vabilu – ne-vključeni, ki jih je na članicah s STUDIS v anketi PRED praviloma več kot 40 %; glej poročilo [2015/16](#)¹⁰;
- neugoden je tudi vidik kakovosti podatkov, saj STUDIS zaradi prisiljevanja v vsakokratno anketo ob prav vsaki prijavi na izpit študente sili, da izpolnjujejo ankete minimalistično, kar

⁸ http://ul.1ka.si/r/7/4/Gradiva/Pravilnik_o_studentski_anketi_na_Univerzi_v_Ljubljani/

⁹ http://ul.1ka.si/r/2/2/Gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?p1=1&p2=4

¹⁰ http://ul.1ka.si/db/5/55/Poro%C4%8Dila/Prva_in_druga_stopnja_Skupno_porocilo_za_vse_clanice_UL_2015/16/?p1=1&p2=4

lahko povzroča znano nevarnost minimalističnega oziroma samodejnega odgovarjanja (zadostovanja, angl. »satisficing«), ko npr. študent vse odgovore v tabeli označi enako, saj vprašanj niti ne prebere.

Podatki zaradi vsega tega niso najbolj primerljivi. Rešitev, ki bi vsem prihranila veliko časa, je vključitev sistema 1KA v STUDIS na enak način, kot ga ima VIS. To bi terjalo na strani STUDIS le nekaj deset ur dela. Sistem anket 1KA je namreč zelo preprost za integracijo. Tako je npr. FU, ki je pred sedanjim preходом na STUDIS imela svoj lastni sistem, hitro in brez vseh težav integrirala 1KA v svoj takratni sistem. S tem bi bila (razen na EF) na vseh članicah zagotovljena povsem enaka standardizirana izvedba ankete in s tem bistveno povečana primerljivost. Prihranilo bi se tudi veliko časa za izdelavo analiz na nivoju UL, da o bistveno večji usklajenosti in kakovosti podatkov ne govorimo. Dodatna in velika prednost je seveda tudi v tem, da se v 1KA sistemu ankete izvajajo povsem izven sistema visokošolske informatike, kar pomembno izboljšuje subjektivni občutek varstva zasebnosti študentov, ki imajo v sistemu STUDIS nazoren občutek, da je anketa integrirana v spletni referat. Hkrati pa to seveda tudi objektivno povečuje tajnost odgovorov študentov, saj so v primeru 1KA/VIS podatki oziroma odgovori študenta v celoti izven dosega članice in njenih tehničnih služb, ki – tudi če bi želele – do teh podatkov ne morejo dostopati. Dokazano pa je, da je občutek zasebnosti izrednega pomena za sodelovanje študentov (glej B.3). Ne glede, v katero smer bo šla rešitev, pa je smiselno, da se UL aktivneje vključi in določi protokole (format podatkov, tajming, obseg analiz); zdaj namreč FDV s FRI kontaktira neformalno.

- 8) **Problem EF.** Opozoriti velja še na problem EF, ki podobno kot STUDIS uporablja lasten sistem, v katerega so vložili ogromno naporov in so ga zaključili že pred sprejemom UL pravilnika o anketah. Sistem temelji, podobno kot STUDIS, na prijavi rekrutaciji študentov ob vsakokratni prijavi na izpit, z vsemi težavami, ki tak sistem spremljajo - glej gradivo¹¹ [Vključevanje enot v študentske ankete](http://ul.1ka.si/r/2/2/Gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?p1=1&p2=4). Omeniti velja, da je prisiljevanje študentov v ankete – študent namreč ankete ne more zavrniti (niti ne more zavrniti posameznega vprašanja), sicer se ne more prijaviti na izpit – zaradi nekakovostnega izpolnjevanja s strani študentov (»satisficing«) na EF enkrat že doseglo tako kritične razmere, da so prijavi sistem opustili in prešli na prostovoljno sodelovanje, ki pa se je izkazalo še slabše. Nadaljnja težava je, da EF nekaterih anket (npr. ankete PO) sploh ne izvaja, ali pa ankete izvaja nekoliko drugače. Problem je težko rešljiv, ker je, kot rečeno, EF svoj sicer zelo napreden sistem, ki deluje v realnem času, izdelala še pred vzpostavitvijo UL pravilnika in ga v celoti na zelo sofisticiran način integrirala v svoje poslovanje za številne in specifične potrebe. Načeloma bi sicer lahko tudi EF prešla na 1KA sistem, in to z razmeroma malo posegi, podobno kot STUDIS, saj GC omogoča avtomatiziran prenos v profile uporabnikov, vendar zaradi okoliščin seveda to ni verjetno. Polega tega EF namreč (če smo prav informirani) ne želi, za razliko od

¹¹ http://ul.1ka.si/r/2/2/Gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?p1=1&p2=4

STUDIS, posredovati na UL niti mikro-podatkov za arhiviranje, kaj šele za analize. Zato EF za potrebe agregatnih analiz UL posreduje zgolj lastne sumarne račune, ki jih je treba nato prenesti ročno v agregatne tabele UL z ostalimi članicami (in nato tudi ročno še enkrat ponoviti vse UL izračune, če se želi dobiti novo povprečje UL), kar vse je bilo v poročilu [2015/2016¹²](#) tudi izvedeno. Tak postopek na videz zadosti potrebam za analizami UL po članicah, ne zagotavlja pa seveda primerljivosti, kakovosti, hkrati pa je formalno verjetno v nasprotju s pravilnikom in je polega tudi precej zamuden.

9) Poenotenje vprašalnikov. Opredeliti se je treba do problema enakih vprašalnikov na vseh članicah. V toku izboljševanja anket je bilo namreč v primerjavi z modelskimi vprašalniki na osnovi [pravilnika UL](#), ki formalno in uradno seveda še vedno veljajo (saj se pravilnik še ni spremenil), precej sprememb in izboljšav. Večina je nastala zaradi odpravljanja metodoloških problemov, ki jih v pravilniku niso predvideli. Vprašalnike je namreč izdelala komisija, kjer ni bilo anketnih metodologov, zato so bile pri implementaciji potrebne številne manjše ali celo večje spremembe. Zadnja [verzija vprašalnikov¹³](#) se seveda izvaja predvsem v članicah s sistemom VIS, ni pa popolnoma jasno, če se tudi v STUDIS (možne so majhne razlike) in EF (odstopanja so precejšnja). Smiselno je, da se UL pozanima, katere verzije uporabljajo na EF in STUDISU ter kakšna so morebitna odstopanja.

10) GDPR. Z vidika GDPR anketa sicer ne zbira in hrani osebnih podatkov. Polega tega ima anketa tudi ustrezno zakonsko osnovo. Kljub temu so verjetno potrebne naslednje dopolnitve.

- a) Prvič, kot navajajo študenti (glej B.3 oziroma [Kljutić, 2018¹⁴](#)), je potrebno bistveno bolj eksplicitno pojasnilo, da se osebni podatki ne hranijo in povezujejo, s čimer je povezano tudi uradno mnenje revizorja (A.6). Ker je anketa integrirana v spletni referat, je namreč vsakemu študentu več kot očitno, da je rezultate mogoče povezati z osebnimi podatki. Da v resnici ni tako, mora potrditi oziroma zagotoviti nek neodvisni revizor.
- b) Drugič, za potrebe GDPR je treba izdelati dodatna pojasnila in obravnavati primer predmetov, kjer so vpisani manj kot štiri študenti in še posebej seveda primer le enega vpisanega študenta. Kako se v takih primerih skrbi za zasebnost teh odgovorov, saj je podatek o številu vpisanih znan in na tej osnovi lahko vsak uporabnik rezultatov identificira študenta? Tu ne gre za problem objave, saj se take ocene seveda ne objavljajo, ampak za bazo in problem obdelave oziroma obdelave osebnih podatkov (UL je v tem primeru GDPR obdelovalec) oziroma podatkov, ki jih je v tem primeru mogoče povezati s študentom.

¹² http://ul.1ka.si/db/5/55/Poro%C4%8Dila/Prva_in_druga_stopnja_Skupno_porocilo_za_vse_clanice_UL_2015/16/?p1=1&p2=4

¹³ http://ul.1ka.si/r/5/12/Vpra%C5%A1alniki/Vprasanik_Evalvacija_pred_izpiti/?p1=1&p2=4

¹⁴ http://ul.1ka.si/r/2/1/Ostala%20gradiva/Sirsi_okvir_studentskih_anket/?p1=1&p2=4

- c) Tretjič, nekateri odprti komentarji lahko omogočajo identifikacijo študenta. Iz tega vidika (glej tudi C.4) je lahko sporno njihovo javno objavljanje (npr. poročila splošne ankete ali doktorske ankete) in nadaljnje obdelave oziroma interna diseminacija (npr. ocenjevani pedagog, administracija oziroma vodstvo fakultete, ŠS). Standarden pristop v takih primerih je podrobno predhodno pregledovanje in po potrebi zakritje vseh komentarjev, ki lahko vodijo do identifikacije.
- d) Četrtrič, v pravilniku oziroma pri operativnem delu je treba jasneje precizirati dostop in diseminacijo podatkov izven fakultete. Vsak pedagog je sicer načeloma s pravilnikom natančno seznanjen, kako se osebni podatki, ki so o njem pridobljeni s to anketo, diseminirajo. Pri tem ni predvideno, da npr. lahko dekan ene fakultete posreduje ocene za določenega pedagoga dekanu druge fakultete, kar se občasno dogaja.
- e) Petič, v primeru, da članica izdeluje tudi vmesne analize (februar, julij), je treba z dodatnim zakritjem števila odgovor v vmesnih analizah, zagotoviti, da se ne bi iz razlik med izpisi identificiralo vrednosti oziroma odgovore določenih študentov. Če je npr. le en študent izpit opravljal v drugem izpitnem obdobju, ostali pa vsi v prvem, potem lahko pedagog iz razlike med februarskim in julijskim izpisom razbere njegove odgovore.
- f) Šestič, študent mora (v primeru, da je razkril svojo identiteto) imeti pravico do izpisa, popravka in izbrisa, kar mora biti jasno izpostavljeno.

11) Erasmus študenti. Dokončno se je treba opredeliti do vključitve Erasmus študentov, ki so za zdaj izvzeti iz anketiranja. Več članic to zelo pogreša, in če UL ne bo tega uredila, bodo verjetno to (zase) določene članice naročile ločeno, s čimer bo lahko nastal problem, ker bodo potem to hotele tudi preostale članice in bodo težave z obračunavanjem. Vsekakor se mora UL opredeliti, ali to podpre ali pa prepušča članicam. Seveda v tem okviru govorimo predvsem o anketi PRED in PO, kar pa je popolnoma ločen problem od morebitne splošne ankete, ki se izvede enkrat v študijskem letu in bi vključevala – poleg podobnih vprašanj kot siceršnja anketa – tudi ali pa morda izključno specifična vprašanja, vezana na posebnosti Erasmus študentov. Glavno vprašanje seveda je, ali tudi za Erasmus študente zagotoviti enake oziroma primerljive analize kot za ostale.

12) Arhiviranje. Urediti je treba arhiviranje podatkov in tudi analiz. Predvsem je kritičen protokol in definicija obvezne strukture baz. Je oddaja v arhiv obvezna za vse članice? Ali arhiviranje za vse članice poteka zgolj preko FDV, ali pa STUDIS in EF pošljeta podatke na UL neodvisno? Se naredi standardizirana struktura podatkov za vsa leta? Kakšen je protokol brisanja podatkov in kako je s predpisi glede arhiviranja? Sedanji [Klasifikacijski načrt](https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija__pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/2013070915301829/)¹⁵ arhiviranja na UL namreč določa hrambo

¹⁵ https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija__pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/2013070915301829/

teh podatkov le za pet let, kar pomeni, da bo kmalu treba nekatere podatke že brisati.

13) Anketa PO izpitu. Razbitje ankete na PRED in PO izpitu je sicer vsebinsko logična. Dobro oceno izpita, kompetenc in porabljenih ur namreč lahko dobimo le po izpitu, hkrati pa lahko pred izpitom dobimo vpogled v ostale dejavnike, kjer pa pridobljena ocena študenta na izpitu ne vpliva na njegovo evalvacijo predmeta. Kljub temu je lahko dodana vrednost ločene ankete PO izpitu v primerjavi z enovito izvedbo, kot je bila na UL pred tem – in kot je običajna praksa na mnogih univerzah po svetu – zaradi izvedbenih vidikov nekoliko vprašljiva. S tem se namreč skupno število anket podvoji in študentom lahko povzroča zasičenost. Preliminarne analize tudi kažejo razmeroma visoko korelacijo med ocenami komponent določenega predmeta v anketi PRED in PO, kar bi lahko pomenilo odvečnost ankete PO. Na drugi strani obstajajo (razmeroma presenetljivi) indici, da anketa PO izpitu študentov v resnici sploh ne obremenjuje, saj je izredno kratka in jo prejmejo takoj po vpisani oceni. Anekdotične poizvedbe celo kažejo, da se študentom zdi anketa celo zelo koristna. Presenetljivo je tudi, da je odziv v anketi – če odštejemo ne-vključene študente, ki vabila niso dobili – primerljiv z anketo PRED izpitom, čeprav je prisila v anketi PRED bistveno večja, kar gre v veliki meri pripisati izredni kratkosti ankete PO, kjer se za razliko od ankete PRED ne ocenjuje posameznih pedagogov. Študenti namreč anketo PRED morajo izpolniti oziroma izrecno zavrniti, da sploh pristopijo k izpitu, za anketo PO pa (vsaj do septembra) ni nobenih pogojev, razen enega vabila takoj po vpisani oceni, na katerega pa se študenti v veliki večini odzovejo. Dejstvo seveda je, da je mogoče kompetence, porabljen čas in evalvacijo izpita bolje oceniti po tem, ko je ocena vpisana. Na drugi strani pa seveda višina ocene, ki jo je študent dobil, lahko močno vpliva na študentovo evalvacijo, ki zaradi tega lahko postane nekakovostno.

Prenos vseh vprašanj iz ankete PRED v anketo PO izpitu – podobno kot prenos vseh vprašanj iz ankete PO v anketo PRED – na videz rešuje problem dveh anket. Vendar pa za vprašanja, ki so sedaj v anketi PRED, taka združitev generira (i) resen problem neprimerljivosti, saj bodo študenti ocenjevali predmet v popolnoma različnih okoliščinah in časovnih obdobjih, ter (ii) problem vpliva na ocene pri izpitu, ki jim bodo s te plati podlegla vsa vprašanja iz sedanje ankete PRED, kjer tega vpliva doslej ni bilo (vsaj ne v tako veliki meri). Vse to lahko posledično vpliva na obnašanje pedagogov, ki bi zaradi tega lahko dodatno višali nivo ocen. Predvsem pa k neprimerljivosti pripomore popolnoma razpršen termin odgovarjanja tovrstne ankete. Namesto enotnega termina za vse študente in za vse predmete (v času okoli 70 % do 100 % pretečenega predmeta) se namreč v primeru enovite ankete PO izpitu, ki bi vključevala tudi sedanja vprašanja iz ankete PRED in PO, pojavi problem popolne razpršenosti. Ker je v takem primeru edina prisila pogojevanje z vpisom v naslednji letnik, lahko nastane velika gostitev v času vpisovanja, posebej septembra, kjer je kakovost odgovarjanja posebej kritična. Za nadaljnje podrobnosti in dileme glede ankete PO velja smiselno

upoštevati osvetlitve v okviru primerjav [semestrskega i¹⁶n prijavnega načina](#), predvsem (str. 2) obravnavo problemov **vpisnega načina** rekrutiranja, ki se od prijavnega (STUDIS) in semestrskega (VIS/1KA) pomembno razlikuje. Posebej je sporno prisiljevanje v anketo, ki je v nasprotju s priporočili stroke za kakovost anketnih podatkov, s pravnimi normativi in tudi z vsemi etičnimi standardi na tem področju.

14) Sistematične evalvacije študentskih anket. Sistematično bi veljalo zbrati pripombe, ki jih imajo študenti, študentski predstavniki (ŠS), pedagogi, različni deležniki znotraj članic (praksa, habilitacija, skrbniki, predstojniki, prodekani, dekani, kadrovska služba, računski center, študijski referat) ter strokovne službe UL. Pri spremembah velja nato odločiti na osnovi empiričnih ugotovitev. Danes namreč, razen anekdotičnih pričevanj, nimamo neke sistematične osvetlitve, kako uporabniki dejansko sprejemajo te ankete. Dober primer tovrstne pilotne analize je že omenjena raziskava (glej diploma [Kljutić, 2018](#)) o stališčih študentov do študentskih anket, ki bi jo veljajo ponoviti še na kaki članici, ali pa tudi širše (npr. ŠOU, UL), seveda skupaj z dopolnitvami, ki so se pri omenjeni diplomii izkazale za potrebne (npr. dodatna vprašanja o morebitni odvečnosti ankete PO izpitu). Smiselno bi bilo izvesti tudi sistematično primerjalno analizo rešitev oziroma izkušenj s podobnimi univerzami. Na tej osnovi je smiselno presoditi, ali je treba napore in (omejene) resurse vlagati v izboljšavo obstoječega sistema (možne izboljšave navedene v pričujočem dokumentu) ali pa v radikalno spremembo obstoječega sistema (npr. sprememba vprašalnika, ukinitve ankete PO, sprememba metodologije rekrutiranja študentov, radikalna sprememba analiz ipd.). Pri slednjem velja upoštevati, da je po uveljavitvi nekaterih novih rešitev potrebna še izredno veliko izvedbenih prilagoditev.

15) Novi pravilnik UL. Pri prenovi pravilnika gre v grobem lahko za tri smeri sprememb:

- a) **Potrditev oziroma popravek že izvedenih sprememb.** Gre za spremembe, ki so bile opravljene od sprejetja obstoječega pravilnika, in so sedaj v formalnem smislu v nasprotju s pravilnikom. Pri tem gre za vrsto manjših (pa tudi pomembnih) sprememb, od številnih prilagoditev modelskih vprašalnikov, do spremembe namenov uporabe rezultatov in do opredelitve dostopanja do anket. Dodatno je treba poskrbeti tudi za metodološko kakovost morebitnih prenovljenih vprašalnikov, tako da ne bi bilo potrebno po sprejetju novega pravilnika v fazi implementacije vprašalnike naknadno prilagajati (kar bi spet povzročilo razkorak s pravilnikom, torej podobno stanje kot sedaj).
- b) **Vidiki obravnavani v pričujočem gradivu.** V pričujočih gradivih je obravnavana vrsta vidikov, ki so lahko predmet prenovljenega pravilnika. Posebej kritično je vprašanje merjenja kompetenc (glej C.3), doktorska anketa (glej B.6 in C.20.g), vprašalnik za prakso

¹⁶ http://ul.1ka.si/r/2/2/Gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?&p1=1&p2=4
http://ul.1ka.si/uploadi/editor/1541059736Diplomsko_delo_Kljutic_UL.pdf

(glej C.20.f), vprašalnik splošne ankete (glej. C.10), predvsem pa problemi ankete PO izpitu, kjer je na voljo več možnosti (glej B.13): (i) ukinitvev in prenos v anketo PRED, (ii) ukinitvev ankete PRED in njen prenos v anketo PO ali pa (iii) dopolnitev obstoječega sistema. Zelo nedvoumno in dokončno je treba tudi odgovoriti na vprašanje morebitnega prisiljevanja študentov, kar je sicer pristop, ki ga na tujih univerzah in tudi v literaturi praktično ne srečamo, v Sloveniji pa je kljub temu izjemno popularen (npr. UM, STUDIS, EF, prejšnji sistem UL na mnogih članicah), saj na videz preprost način zagotovi visoko sodelovanje študentov (glej¹⁷ [Vključevanje enot v študentske ankete](#)). Sedaj se namreč uporabljajo različni pristopi. Smiselno bi bilo v pravilnik dodati tudi eksplicitne obveznosti administracije UL glede (a) promocije (glej B3), (b) zagotavljanja administrativnega poenotenja (glej B1) in (c) diseminacije in evalvacije (glej B4). Slednje velja seveda čim bolj organizirano in sistematično vključiti tudi v širši sistem kakovosti, kjer so študentske ankete zgolj ena od komponent.

c) Morebitne druge spremembe in nove rešitve.

¹⁷ http://ul.1ka.si/r/2/2/Gradiva/Vkljucevanje_enot_v_studentsko_anketo_UL_semestrski_in_prijavni_nacin/?p1=1&p2=4

C. SPECIFIČNE IZBOLJŠAVE IN PREDLOGI

Gre za vrsto specifičnih vprašanj, ki pa so kljub svoji specifičnosti lahko izredno pomembna, tako da se je treba do njih opredeliti. Najbolj pomembna oziroma kritična vprašanja so v nadaljevanju označena z zvezdico (*), kar pa je razmeroma arbitrarna in subjektivna odločitev, saj je velika večina obravnavanih vidikov v bistvu zelo pomembnih.

- 1. Članice z dvopredmetnim študijem.** Za FF smo šele naknadno ugotovili, da imajo študenti, ki so vpisani v dva programa, v uradno UL bazi X2 dva vnosa. Ker tega nismo vedeli, smo iz X2 prenesli v anketo le podatke enega programa (prvega, ki se pojavi v X2). Posledično nekatere analize po programih na FF izgubljajo polovico študentov in bi bilo za vsaj delno rešitev problema uporabiti šifrantne X3 in X4, ki bi omogočili analize po programih. Problem se je za FF rešil v študijskem letu 2018/2019, ko bomo iz X2 prenesli oba programa in ju pripisali odgovarjajočemu predmetu. Ne vemo pa, ali je še katera članica s tovrstno posebnostjo, saj je tudi FF potrebovala nekaj časa, da je to ugotovila. Če obstaja še kakšna tovrstna članica, se dela škoda, saj se v analizah brez potrebe izgubljajo podatki.
- 2. Članice z morebitnimi dodatnimi sistemi anketiranja.** Na določenih članicah je treba preveriti, če pomanjkljivosti v uradni UL študentski anketi res silijo nekatere članice, da poleg uradne ankete izvajajo še lastna anketiranja (kot npr. slišimo za MF). Če se to dogaja, je to vsekakor smiselno uskladiti.
- 3. *Vprašanje o kompetencah.** Testno se je že 2015/2016 poskušalo opis pridobljenih kompetenc v anketo avtomatsko uvoziti iz ustreznih učnih načrtov oziroma akreditacijskih dokumentov. Seveda pri tem nastopijo težave, saj je ubeseditev pridobljenih kompetenc običajno neprilagojena anketnemu vprašalniku. Vsekakor pa je pri ocenjevanju pridobljenih kompetence prehod na specifične kompetence oziroma na komponente ali učne izide, ki so zapisane v učnem načrtu, bistvenega pomena za povečano kakovost študentskih evalvacij. Sedanje generično vprašanje o kompetencah ima namreč zelo splošen domet in je zato zelo omejeno, saj ne vemo točno, kaj meri.
- 4. *Problematika objavljanja odprtih komentarjev.** Odprte komentarje je treba, če se objavljajo javno ali pa se posredujejo tretjim osebam, predhodno pregledati ali odstraniti, sicer je načeloma mogoča identifikacija študenta (kar je v nasprotju z načeli zasebnosti in GDPR). Za to je sicer majhna verjetnost, vendar v primeru določenega osebnega komentarja lahko študent (hote ali nehote) razkrije svoje identiteto. To je še posebej kritično, ker nekatere fakultete javno (ali interno) objavljajo celotna poročila, kjer so vključeni tudi odprti komentarji (posebej za doktorsko in splošno anketo ter prakso). Ravno tako je zelo kritično, da je Študentski Svet (ŠS) zaradi svoje velike moči

dosegel, da so vsi odprti komentarji za pedagoga samodejno – in to za vseh pet let – vključeni v habilitacijsko poročilo, v katerega imajo nato ŠS tudi podroben vpogled. Vse to je lahko v nasprotju z GDPR, predvsem pa je v nasprotju s sodobnimi strokovnimi standardi na tem področju npr. »[UFLA statement on the use of student evaluation of teaching](#)«¹⁸ Na mnogih univerzah imajo zato vpogled v odprte komentarje posameznemu pedagogu le ocenjevani pedagogi in se torej uporabljajo izključno za formativne namene (npr. izboljšava predmeta s strani nosilca), ne pa tudi v sumativne namene (npr. ocenjevanje in napredovanje pedagoga s strani vodstva). Tudi v Sloveniji je taka rešitev razmeroma redka, nimajo je niti na UM.

5. ***Agregiranje trendov.** Potrditi je treba rešitev, ki jo predlagamo za problem ocen z malo enotami, ki pa se lahko v seštevku več let kljub temu analizirajo. Doreči je namreč treba kdaj, pod kakšnimi pogoji in na kakšen način se analiza trendov za predmet oziroma pedagoga izvede na agregiran način. Če imamo npr. vsako leto manj kot 4 enote, potem namreč za določeno leto analiz seveda ni. Predmet oziroma pedagog, ki ima npr. vsako leto tri študente, je zato lahko na osnovi letnih analiz vseh pet let brez vsake ocene. Lahko pa se v petletnem obdobju določene enote združijo, kar je tehnično mogoče izvesti na **veliko različnih načinov**, kjer je treba potrditi predlaganega. V vsakem primeru se lahko naredijo agregirane analize za več združenih let, ki imajo skupaj 4 ali več enot. Posebej primerno je to za akademije, kjer je morda samo en študent na leto in se zato naredi povprečje za štiri leta, tako, da pedagog dobi oceno. Potrditi je tudi treba, da se lahko podoben postopek uporabi tudi pri trendu ocenjevanja programov.
6. **Predmeti z velikim številom izvajalcev.** Potrditi in izvesti je treba rešitev za predmete, kjer je formalno zelo veliko izvajalcev (npr. 20, 50, 70). Gre predvsem za predmete, ki se v celoti izvajajo kot individualni seminar pri določenem pedagogu. V takem primeru je smiselno, da študent za vmesnik dobi shemo potrditvenih polj (»check-box«), kjer označi, kdo iz celotnega nabora ga je poučeval, ne pa da – tako kot je to sedaj privzeta rešitev pri vseh predmetih – označuje potrditveni gumb (»radio button«) prav za vsakega pedagoga posebej, ali ga je poučeval ali ne. Pri velikem številu pedagogov študent tega seveda ne zmore več in anketo opusti, saj bi moral v primeru seminarskega predmeta za več deset – ali celo več kot 50 – pedagogov označiti, da ga niso poučevali.
7. **Meta predmeti.** Obstajajo predmeti, ki imajo zelo malo študentov, vendar pa se na različnih nivojih izvajajo v več letnikih, npr. Violina I, Violina II, Violina III. V takem primeru je smiselno predmet združiti v meta predmet. Rešitev je za AG že implementirana (članica pošlje [šifrant metapredmetov](#)

¹⁸ <https://opus.uleth.ca/bitstream/handle/10133/5088/ULFA-Statement-on-Student-Evaluations-on-Teaching.pdf>

[X7](#))¹⁹, treba pa jo je potrditi in o tej možnosti obvestiti vse članice ter urediti komunikacijski protokol sporočanja tega zahtevka s strani članic.

- 8. Seminarski predmeti.** Gre za predmete, kjer študenti izberejo seminar oziroma mentorje in torej na nivoju predmeta ne potekajo nobene skupne aktivnosti, ampak je celoten predmet odvisen od izbranega nosilca. V takem primeru ima zato načeloma vsak seminar drugačne tudi ocene za predmet (in ne le ločene ocene za pedagoga), saj je predmet v celoti odvisen od pedagoga in skupnih aktivnosti predmeta pa sploh ni. V takem primeru so potrebne dodatne analize predmeta, ki so filtrirane za vsakega pedagoga. Pilotno so bile analize sicer že izdelane in so se tudi že uporabljale (npr. FA), vendar se je take predmete doslej označevalo ročno, zgolj na izrecno zahtevo članice. Večina članic te opcije sicer sploh ne pozna, čeprav morda imajo tovrstne predmete in bi bilo to nadvse koristno. Smiselno bi tudi bilo kar v VIS sistemu, preko katerega bi oznaka vstopila v X1 in s tem tudi v analize, enostavno dodatno označiti, da gre za predmet, ki je seminar. Na tej osnovi bi se za predmete tipa seminar samodejno izdelale tudi odgovarjajoče posebne analize.
- 9. Dolžina odprtih odgovorov.** Pri odprtih odgovorih se lahko pojavi veliko besed. Vprašanje je, ali je to smiselno omejiti in kakšna naj bo ta omejitev, saj nenehna povečanja zahtevajo dodatne posege in prilagoditve pri izpisu. V letu 2018 se je npr. pojavil študent, ki je v doktorski anketi podal (zavzet in kakovosten) odgovor z 1,700 besedami. Kaj storiti, ko se pojavi 2,500 besed?
- 10. Preobseženost splošne ankete.** Anketa ima 10 sklopov vprašanj in v vsakem sklopu je običajno vsaj ena tabela z več trditvami in še vsaj eno odprto vprašanje, zato bi veljalo razmisliti o krčenju vprašalnika oziroma slučajnem razdeljevanju vprašanj na podskupine, vsaj tistih vprašanj, ki so na lestvicah, kjer zadošča razmeroma majhno število enot. Glavnina pritožb študentov, ki omenjajo preveliko breme anketiranja, zato pravzaprav ne izvira iz anket PRED in PO, ampak iz splošne ankete, ki je zelo dolga. Anketo zaradi zmanjšanja obremenitev vsak študent sicer – na osnovi posebnega algoritma – izpolnjuje le enkrat v času študija, vendar ta napor izničujejo članice, ki zahtevajo, da na anketo prav vsako leto odgovorijo prav vsi študenti (tako da članice dobijo čimbolj podrobne ocene za programe). Treba se je zavedati, da študent na prvih dveh stopnjah v šolskem letu izpolni, če ima vsak semester 6 predmetov, skupno, kar 24 anket PRED in PO. Dodatek zelo obsežne splošne ankete je zato znatno breme, posebej v primeru enoletnih in dvoletnih programov. Smiselno bi bilo v tem pogledu izdelati pravila, saj študentska splošna anketa ni namenjena specifičnim vprašanjem glede programov, kar pričakujejo določene članice, ampak vidikom fakultete.

¹⁹ <http://ul.1ka.si/r/5/22/Vpra%C5%A1alniki%20in%20baze/Sifranti/?&p1=1&p2=4>

- 11. Izredni študenti.** Analize za izredne študente so zdaj le deloma ločene; lahko pa se to izvede bistveno bolj dosledno in v še večjem obsegu.
- 12. *Izračunavanje stopenj odgovorov.** Potrditi oziroma doreči je treba način izračunavanja stopnje odgovorov, ki je osnova za medletno primerjavo trendov na tem pomembnem področju. Gre predvsem za definicije števca in imenovalca ter eventualno uteževanje (ali naj po številu študentov večji predmeti štejejo enako kot manjši?) ter morebitno ločeno izračunavanje stopenj odgovorov za ankete PRED, PO in za pedagoge.
- 13. *Preglednost analiz v spletnem profilu pedagogov.** Če se pedagoge obvešča trikrat z rezultati, torej po vsakem semestru in še na koncu (kot npr. na FDV), potem ima za določeno študijsko leto pedagog tri izpise za ocene svojih predmetov (februar, julij, oktober), pri čemer je zadnji izpis vedno najbolj izčrpen. Prikazovanje treh izpisov preglednost zelo moti, zato je smiselno, da se v spletnem profilu vedno prikaže le zadnjega. Tudi sicer velja v bodoče preveriti in izboljšati uporabniški vmesnik (npr. strukturirati poročila po letih v mape, preimenovati imena poročil, dodati navodila, izboljšati UL in grafični vmesnik). Gre namreč za vmesnik, ki ga uporablja več tisoč pedagogov, in je bil v celoti prepuščen računalničarjem. Glede uporabniškega vmesnika za pedagoge torej velja podobno kot za študente: gre za izjemno pomemben vidik, ki se pogosto zanemarja, saj se prepušča računalničarjem, ki pa za to pogosto nimajo posluha.
- 14. Problem ocenjevanja zanesljivosti odgovorov.** Zanesljivost odgovorov (reliability) je v tovrstnih vprašalnikih izredno pomembno vprašanje. Nejasno je, kako so odgovori v študentskih anketah UL v resnici zanesljivi oziroma stabilni. Ali bi študent odgovoril enako čez eno uro, čez en dan, en teden, en mesec? V literaturi sicer obstajajo določene ocene, vendar se zelo razlikujejo. Pri tako velikem in pomembnem projektu bi bilo smiselno zanesljivost (in tudi veljavnost) oceniti v posebnem eksperimentu, ki bi lahko odgovoril na tovrstna vprašanja. Odgovori so nadvse pomembni za izboljšavo kakovosti podatkov ter za izračunavanje intervalov zaupanja (C.15).
- 15. Izračunavanje intervalov zaupanja.** Ocene študentskih anket se seveda primerjajo med izvedbami, med predmeti, med nosilci, med programi, med članicami, med leti ipd. Pri tem nekatere članice predpostavljajo, da imamo vzorec iz neskončne populacije, in na tej osnovi računajo intervale zaupanja kar na osnovi formule $\pm 1,96 * SD/\sqrt{n}$, kjer je SD oznaka za standardni odklon. To je precej neustrezno, ker niti nimamo neskončne populacije niti nimamo vzorca, saj se anketira kar celotna populacija študentov. Statističnega sklepanja in intervalov zato zaupanja tukaj načeloma sploh nimamo, saj imamo populacijske ocene. Na drugi strani pa obstaja dejstvo, da se v ponavljajočih merjenjih odgovori lahko spreminjajo zaradi (ne)zanesljivosti odgovorov (reliability), ki zato kljub vsemu generirajo določen in specifičen »interval zaupanja«. Slednji pa je bistveno ožji

od siceršnjega intervala zaupanja zaradi izbire vzorca, posebej ob predpostavki, da imamo vzorec iz neskončne populacije. Na tej osnovi je smiselno v analizah – kjer se pri primerjavah pogosto pojavlja vprašanje, ali se določeni dve oceni statistično značilno razlikujeta ali ne – izdelati določena priporočila (glej DRAFT²⁰ »[Interpretacije rezultatov študentskih anket na lestvicah 1-5](#)«). Seveda pa je prvi pogoj za to, da se iz razpoložljivih podatkov najprej oceni (i) zanesljivost ocen in tudi (ii) korelacija, ki nastane v primeru, ko predmete ocenjujejo iste enote. Če npr. dva predmeta ocenjuje ista skupina študentov, potem je razlika, ki je statistično značilna, bistveno manjša kot v primeru dveh neodvisnih vzorcev. Razlika se v takem primeru najmanj prepolovi, in je torej namesto 4,6 in 4,0 lahko statistično značilna v resnici že razlika 4,3 in 4,0.

16. Prehod glavnih interpretacij na deleže namesto povprečij. Pri interpretaciji rezultatov študentskih anket na lestvicah 1-5 se v svetu vse pogosteje uporabljajo ([glej primer UK](#)) odstotki zadovoljnih študentov (delež kategorij 4 in 5), namesto povprečja. Povprečje namreč nima jasne interpretacije, saj gre za spremenljivko, ki je na ordinalni lestvici, kjer povprečja načeloma sploh ni mogoče računati, ampak potrebujemo za izračun povprečja dodatne predpostavke. Izjava, da je na določeni fakulteti npr. 91 % študentov zadovoljnih ali zelo zadovoljnih s predmeti, pa je na drugi strani metodološko korektna in tudi povsem primerna za ordinalno spremenljivko. Ima tudi zelo jasno in razumljivo sporočilo. Na drugi strani pa izjava, da je povprečna ocena npr. 4,6, ni tako sporočilna, predvsem pa terja še dodaten interpretacijski okvir. Poleg tega delež ni tako zelo odvisen od morebitne posebnosti pri porazdelitvi vrednosti, kjer zato pri izračunu povprečja implicitno predpostavljamo, da je v ozadju normalna porazdelitev. To pa ni nujno res – imamo lahko veliko asimetrijo, zgoščenost ali pa obliko U – in se običajno tudi ne preverja.

17. Vprašanje postavitve vprašanj na lestvicah. Preveriti in posodobiti bi veljalo, ali so vprašanja usklajena sodobnimi dognanji na področju anketne metodologije. Sodobni trendi v ubeseditvi (wording) in postavitvi (layout) so namreč naslednji: (i) opcije »ne vem« se izrecno ne ponuja, (ii) ne uporablja se generičnih lestvic strinjanja (agree-disagree), ampak zgolj vsebinsko specifične lestvice kot npr. zadovoljstvo, ustreznosti, zahtevnost ipd.), (iii) pet-stopenjska lestvica za večino lestvic ni optimalna, (iv) tabele se razbijejo v posamezna vprašanja ipd. Na tej osnovi so že narejeni modelski vprašalniki na nekaterih vodilnih univerzah (npr. Stanford University).

18. Pisemsko anketiranje. Pogovarjali smo se o specifični možnosti za primere, ko določen pedagog zaradi administrativne ali tehnične napake (torej ne po svoji krivdi) ni bil vključen v anketiranje. Če obstajajo štirje študenti ali več, ki ga želijo oceniti, pa lahko članica izvede na svoje stroške naknadno pisemsko anonimno anketo, nakar IKA poskrbi za ročni vnos. Pisemsko anketiranje se

²⁰ <http://ul.1ka.si/r/5/22/Vpra%C5%A1alniki%20in%20baze/Sifranti/?p1=1&p2=4>

lahko izvede tudi ob kakih drugih izjemnih primerih. UL mora bo možnost potrditi oziroma formalizirati.

- 19. Vprašanje poročil v angleščini.** Ker določen del pedagogov ne govori slovensko, je v smislu internacionalizacije treba odgovoriti na vprašanje, ali se zanje izdelava poročila v angleščini. V tehničnem smislu je to razmeroma enostavna naloga, saj je treba zagotoviti zgolj prevod modelske analize, kar se nato implementira v avtomatično generiranje procedur. Smiselno bi bilo, da se to označi kar v bazi X1, lahko pa se tudi vsem pedagogom avtomatično ponudi tudi url povezava na poročilo v angleščini, kar bi bilo sicer nekoliko redundantno.
- 20. *Preveriti velja vsa obstoječa obarvanja nizkih (oranžno, rdeče) oziroma visokih ocen (zeleno, modro).** V anketi PRED in PO na prvih dveh stopnjah bi bilo predvsem smiselno drugo mejo (rdečo) obarvanja, ki se trenutno pojavi za ocene pod 3.0, zvišati na 3.5, saj ocene pod 3.5. pomenijo kritično zelo nizko vrednost. V takem primeru namreč večina študentov ni zmoгла podati pozitivne ocene (4 ali 5).
- 21. Gostovanje v oblaku.** Preveriti velja kakovost gostovanja v oblaku ARNES in po potrebi zamenjati ponudnika, če se oceni, da je »uptime« kritično nizek (npr. pod 99.99% ali celo pod 99.9%).
- 22. Prehod analize študijskih programov na domicilnost.** Trenutno so programi analizirani glede na vse predmete (in odgovarjajoče nosilce), ki jo jih obiskovali študenti določenega programa, ne glede, če je bil predmet domicilen na določenem program ali je zgolj eden iz potencialne množice prosto-izbirnih predmetov drugih programov, na katere program oziroma odgovarjajoča katedra (ali oddelek) nima nobenega vpliva. Alternativen pristop je zožitev analize programa zgolj na nabor predmetov, ki so sestavni del programa, in podobno se tudi analiza izvajalce omeji le na izvajalce predmetov določenega programa (oziroma katedre/oddelka), kjer so izvzeti izvajalci prosto izbirnih predmetov, ki pri odgovarjajočem programu niso jedrni in zanj ne odgovarjajo. V primeru enotnih programov z malo izbirnimi predmeti, med pristopoma ni razlik, v primeru velike izbirnosti pa nastajajo zelo velike in pomembne razlike.
- 23. Podrobne metodološke pripombe.** V osnovnih [izvedbenih priporočilih](#)²¹ (2015) je bila v opombah podana vrsta predlogov oziroma izboljšav, ki so aktualna tudi še danes:
- Za študente, ki so v anketi PRED označili, da predmeta niso poslušali, ker so ga opravljali na drugi fakulteti, se lahko uredi samodejen izklop ankete PO, ki jo sedaj kljub temu sicer dobijo samodejno, ko se jim vpiše ocena na osnovi administrativnega priznanja opravljane

²¹ http://ul.1ka.si/r/7/2/Gradiva/Izvedbena_priporocila_sifranti_in_tehnicna_navodila/?p1=1&p2=4

- obveznosti nekje drugje. Anketo PO torej dobijo, čeprav so v anketi PRED označili, da predmeta niso poslušali.
- b. Po morebitni prekinitvi ankete se ob vrnitvi tehnično študent postavi na začetek vprašalnika in mora še enkrat preklikati odgovorjena vprašanja do točke, kjer je vprašalnik prekinil. Z dodatnimi posegi bi lahko tudi njegov povratek postavili na točko prekinitve.
 - c. Ankete za doktorski študij so v Pravilniku UL sicer predvidene sredi julija, vendar bi bilo smiselno razmisliti o zgodnejšem začetku.
 - d. Dodajanje odprtega komentarja v anketi PO, ki ga sedaj (za razliko od ankete PRED) v anketi PO sploh ni. Ker bi bilo tovrstno vprašanje na koncu in bi bilo opsijsko, ne bi s tem nič izgubili, pridobili pa bi lahko dragocene dodatne komentarje, saj v trenutnem predlogu splošen komentar v anketi PO izpitu sploh ni predviden.
 - e. *Postavitev in razumevanje dveh vprašanj v anketi PO je precej nejasna, in sicer: »V nalogah so bile ustrezno zastopane vsebine predmeta (v okviru predavanj, samostojnega študija itd.)« in »Naloge so bile nedvoumne in jasne«. Ni namreč jasno, ali se vprašanje nanaša na (i) naloge v formalnem končnem izpitu (niti ni jasno, ali je tak izpit sploh bil, saj se lahko ocena pridobi tudi zgolj s sprotnim študijem ali nalogami, brez izpita) ali pa se nanaša na (ii) projektne (ali kake druge sprotne) naloge, ki so jih študenti dobivali med semestrom in so se tudi ocenjevale, ali pa gre za (iii) naloge iz morebitnih delnih izpitov (kolokvijev, testov). V tem okviru bi bilo zato smiselno dodatno vprašanje, na kakšen način je študent pravzaprav pridobil oceno (sprotni študij, kolokvij, končni izpit). **Smiselno je to razčistiti (npr. s kognitivnimi intervjuji), saj v trenutnih okoliščinah sploh ne vemo, kaj so študenti imeli v mislih, ko so odgovarjali.**
 - f. *V vprašalniku za Prakso je vprašanje o ustreznosti trajanja prakse neprimerno, saj v primeru nezadovoljstva ne vemo, ali je trajanje predlogo ali prekratko.
 - g. *Pri doktorski anketi je bil opravljen večji poseg: Anketa o doktorskem študiju je namreč relativno dolga (pribl. 15 minut) in se je zato v primerjavi s Pravilnikom UL v sedanji obliki močno spremenila in poenostavila, in sicer tako, da **se ne ocenjujejo posamezni predmeti** (tako kot v prvi in drugi stopnji), ampak se ocenjevanje temeljnih in izbirnih predmetov zajame z odprtimi odgovori. Eden od razlogov je tudi ta, da v drugem letniku običajno ni temeljnih predmetov. **Gre za zelo radikalno odstopanje od Pravilnika UL.**
 - h. *Analize na ravni programov zdaj potekajo zgolj na osnovi študentov, ki so vpisani v določen program. **V te analize niso vključeni študenti, ki prihajajo iz drugih programov.** Lahko pa se dodatno oziroma ločeno v analize vključijo tudi vsi ostali študenti drugih programov, ki so poslušali predmete oziroma izvajalce. Na drugi strani bi zahtevala analiza zgolj tistih predmetov oziroma izvajalcev, ki pripadajo določenemu programu, dodatno vključevanje šifrantov X3 in X4.

